Thomas Aquinas: De potentia dei. Add: De malo; De spiritualibus creaturis; De anima; De unione verbi; De virtutibus. Ed: Theodericus de Susteren
Cologne: Heinrich Quentell, 7 May 1500, 1500 Seite 462

ſuã cãm.vñ ſi ponimus diuerſos gradus in ſubſtã/
tijs ĩmaterialibꝰ ex ordine diuine ſapientie cauſantꝫ
remanebit eadẽ diſtinctõis rõ.etiã ſi vna eaꝝ non ſit
Ad 17 cã alterius ¶Ad.xvij.dõm.ꝙ quelibet natura creata
cũ ſit finita.nõ ita ꝑfecte repñſentat diuinã bonitatẽ ſi
cut multitudo naturarũ.qꝛ quod in multis naturis
multiplr̃ ↄtinet̃ ↄphendit̃ in deo vnite.et ideo opor
tuit eſſe plures naturas in vniuerſo.⁊ etiã in ſubſtã/
Ad 18 tijs angelicis.¶Ad.xviij.dõm.ꝙ oppoſitio differen
tiarũ ↄſtituentiũ angelicas ſpẽs accipit̃ ſm ꝑfectuꝫ ⁊
imꝑfectũ.vel excedens ⁊ exceſſum.ſicut eſt etiã in nu
meris.⁊ ſicut ſe hñt aĩatũ ⁊ inaĩatũ.⁊ alia hmõi

¶Utrũ intellectꝰ poſſibilis ſit vnꝰ in oĩbꝰ hoĩbꝰ

Uno querit̃. vtrum

intellectus poſſibilis ſit vnus in oĩbꝰ ho/
1 minibꝰ Et videt̃ ꝙ ſic.dt em̃ Augꝰ.in li.de qũtita/
te aĩe. Si dixero multas eſſe aĩas ipſe me ridebo.de/
riſibile g̊ videt̃ dicere multas aĩas intellectiuas eſſe.
2 ¶P̃.In his que ſunt ſine materia eſt vnũ tm̃ indiui
duũ in vna ſpecie.vt oſtenſum eſt.ſed intellectꝰ poſ/
ſibilis in aĩa intellectiua.cũ ſit ſubã ſpũalis.non eſt
ↄpoſitus ex materia ⁊ forma.vt ꝑus oſtenſum eſt .er
go eſt vna tm̃ aĩa intellectiua ſiue intellectus poſſi/
bilis in tota ſpecie humana Sed di.ꝙ etſi aĩa in/
tellectiua nõ habeat materiã ex qua fit.habet tñ mate
riã in qua eſt.ſcꝫ corpus.ſm quoꝝ multiplicatiõem
3. multiplicãtur aĩe intellectiue.¶Sed ↄtra Remota
cã remouetur effectus .ſi ergo multiplicatio corpoꝝ
eſt cã multitudinis aĩaꝝ.remotis corporibꝰ nõ poſ/
4 ſunt multe aĩe remanere.¶P̃. Indiuiduatio fit ſm
determinatõem ꝑncipioꝝ eſſentialiũ. ſicut em̃ de rõ/
ne hominis eſt vt ↄponatur ex anima ⁊ corpore.ita
de rõne ſortis eſt vt ↄponatur ex hac aĩa ⁊ hoc corpo
re.vt pꝫ per phm̃.vij.metaphy.ſed corpus non eſt de
eſſentia aĩe.ergo impoſſibile eſt ꝙ aĩa indiuidueẗ per
corpꝰ.⁊ ita nõ multiplicabũtur aĩe ſm multiplicati
5 onẽ corpoꝝ.¶P̃.Augꝰ.dt ↄ Felicianũ.ſi originẽ ani
mãtis potentie requiramus.prior eſt aĩa matre.⁊ ex
hac rurſus nata videt̃ conſobrioſe.⁊ loquit̃ de aĩa per
quaꝫ aĩata eſt mater.vt ſtatim ſubdit. Ex quo videt̃
dicere ꝙ ſit eadem aĩa in matre ⁊ in filio.⁊ eadẽ rõne
6 in oĩbꝰ hoĩbꝰ.¶P̃. Si intellectus poſſibilis eſſet
alius in me ⁊ alius in te.oportẽt ꝙ res intellecta eſſꝫ
alia in me ⁊ alia in te.cum res intellecta ſit in intellec
tu.⁊ ita res intellecta numeraret̃ ꝑ numeratõnem in
diuiduoꝝ hominũ.ſed oĩa que numerãtur per nu/
meratõem indiuiduoꝝ habent rem intellectã ↄmu/
nem.⁊ ſic rei intellecte erit aliqua res intellecta in in/
finitũ qđ eſt impoſſibile.nõ eſt ergo alius intellectus
7 poſſibilis in me ⁊ in te ¶P̃.Si nõ eſſet vnus intelle
ctus poſſibilis in oĩbꝰ hoĩbꝰ.cũ ↄtingit ſcientiã a
magiſtro in diſcipulo cauſari.oporteret ꝙ vel eadeꝫ
numero ſcientia que eſt in magiſtro deflueret in diſci
pulũ.vel ꝙ ſcientia magiſtri cauſaret ſciẽtiã diſcipu/
li.ſicut calor ignis cauſat calorẽ in lignis. vel ꝙ ad/
diſcere nõ eſſꝫ aliud qꝫ reminiſci.ſi em̃ diſcipulus ha
beat ante addiſcere ſcientiã quam addiſcit. addiſcere
eſt reminiſci.ſi vero nõ habeat eam ꝑus.aut acquirit
eam exiſtentem ꝑus in alio ſcꝫ in magiſtro.aut nõ ex
iſtentẽ prius in alio.⁊ ſic oportꝫ ꝙ in eo de nouo cau
ſet̃ ab alio.hec aũt tria ſunt impoſſibilia.cũ em̃ ſcien
tia ſit accidens nõ p̄t eadem nũero trãſire de ſubiecto
in ſubiectũ.qꝛ vt Boetius dt.accidẽtia corrũpi poſ/
ſunt.trãſmigrari nõ poſſunt.Siliter aũt impoſſibi/
le eſt ꝙ ſcientia magiſtri cauſet ſcientiã in diſcipulo
tum qꝛ ſcientia nõ eſt qualitas actiua.tum qꝛ verba
que magiſter ꝓfert ſolum excitãt diſcipulũ ad intel
ligendũ.vt Augꝰ.dt in lib.de magiſtro.Qꝫ aũt ad/
diſcere ſit reminiſci eſt ↄtra phm̃ in ꝑmo poſterioꝝ.
nõ eſt ergo alius ⁊ alius intellectꝰ poſſibilis in om/
nibꝰ hoĩbꝰ.¶P̃.Omĩs virtus cognoſcitiua que eſt 8
in materia corporali cognoſcit ea tm̃ que hñt affini/
tatẽ cum materia in qua eſt.ſicut viſus cognoſcit tm̃
colores.qui hñt affinitatẽ cũ pupilla.que eſt ſuſcep
tiua coloꝝ ꝓpter ſuã dyaphaneitatẽ. ſed intellectus
poſſibilis nõ eſt ſuſceptiuus eoꝝ tm̃ que hñt affinita
tem vel cũ toto corpore vel cũ quacũqꝫ eius parte.in
tellectus g̊ poſſibilis non eſt virtus cognoſcitiua in
materia corporali neqꝫ in toto corpore.neqꝫ in qua/
libet eius parte.g̊ nõ multiplicat̃ ſm multiplicatio/
nem corpoꝝ¶P̃.Si aĩa intellectiua vel intellectus 9
poſſibilis multiplicat̃ ſm multiplicatiõem corporũ
hoc nõ eſt niſi qꝛ eſt corpis forma.ſed non p̄t eſſe cor
poris forma.cum ſit ↄpoſita ex materia ⁊ forma. vt a
multis ponit̃.cõpoſitũ aũt ex materia ⁊ forma non
p̄t eſſe alterius forma.g̊ aĩa intellectiua ſiue intellectꝰ
poſſibil̃ nõ p̄t multiplicari ſm multiplicatiõeꝫ cor
poꝝ.¶P̃.Sicut Ciprianus dt Dñs ꝓhibuit diſci 10
pulis ne in ciuitates ſamaritanoꝝ introirent ꝓpter
peccatũ ſciſmatis.qꝛ a regno dauid receſſerũt decem
tribꝰ in ſamaria.caput ſibi regni poſtmodũ ſtatuen/
tes.idem aũt populus erat tpe chriſti qui ꝑus fuerat
Sic aũt ſehꝫ populus ad populũ ſicut hõ ad ho/
minẽ ⁊ aĩa ad aĩam.g̊ eadẽ rõne vna aĩa eſt in eo qui
ꝑus fuit.⁊ in alio qui ſequit̃.⁊ ſic ꝑ eandem rõneꝫ ea
dem aĩa erit in omnibꝰ hoĩbꝰ.¶P̃.Magis dependet 11
accidens a ſubiecto qꝫ forma a materia.cũ forma det
eſſe materie ſimplr̃.accñs aũt nõ dat ſimplr̃ eſſe ſub/
iecto.ſed vnũ accidens p̄t eſſe in multis ſubſtãtijs.ſi
cut vnũ tẽpus in multis motibꝰ.vt Anſelmus dicit
ergo multo magis vna aĩa p̄t eſſe multoꝝ corporuꝫ
et ſic nõ optet eſſe multos intellectus poſſibiles.
¶P̃.Anima intellectiua virtuoſior eſt qꝫ vegetati/ 12
ua.ſed aĩa vegetatiua eſt potens vegetare aliquid ex
tra corpus cuiꝰ eſt forma.dicit em̃ Augꝰ.in.vi.mu/
ſice.ꝙ radij viſuales vegetãtur ab aĩa videntis etiaꝫ
longe ꝓducti vſqꝫ ad rem viſam. ergo multo magꝭ
aĩa intellectiua p̄t ꝑficere alia corpora p̄ter corpus in
quo eſt.¶P̃. Si intellectus poſſibilis multiplicat̃ 13

TECHNISCHE UNIVERSITÄT DARMSTADT
http://tudigit.ulb.tu-darmstadt.de/show/inc-iv-356/0461
Universitäts- und Landesbibliothek Darmstadt
gefördert durch die DFG